

Justitsministeren (Engell):

Redegørelsens baggrund

Folketinget havde den 14. maj 1991 en forespørgselsdebat om den ressourcemæssige situation ved domstolene og i kriminalforsorgen.

Debatten mundede ud i vedtagelsen af en motiveret dagsorden, hvorefter regeringen inden den 1. december 1991 skal forelægge Folketinget en plan, som indebærer, at

- ventetiden til afsoning nedsættes yderligere, bl.a. gennem videreudvikling af alternativer til fængelsesstraffe,
- Kriminalforsorgen i Frihed's forebyggende arbejde styrkes,
- berammelsestiderne ved domstolene nedsættes væsentligt.

I. Domstolene

1. Indledning

Domstolenes forhold har i den senere tid været genstand for øget opmærksomhed og debat. Debatten har bl.a. drejet sig om domstolenes arbejdsopgaver og om sagsbehandlings- og berammelsestiderne og om kapacitetsudnyttelsen ved domstolene, herunder om dommeres bibeskæftigelse. Ligeledes har der i debatten været rejst spørgsmål om en øget økonomisk/administrativ dispositionsadgang for de enkelte retter og om en øget teknologianvendelse ved domstolene.

Justitsministeriet lægger vægt på, at der snarest muligt tilvejebringes en afklaring af de ovennævnte spørgsmål, og har med henblik herpå taget en række initiativer.

Siden forespørgselsdebatten i maj 1991 er der således gennemført en ekstern konsulentundersøgelse af domstolenes administrative forhold ved konsulentfirma Lisberg Management A/S, ligesom retspræsidenterne i samarbejde med Justitsministeriet har gennemført en undersøgelse af dommeres bibeskæftigelse.

Samtidig har regeringen fastlagt grundlaget for et vidtrækkende teknologiprojekt omfattende dels edb i tinglysningen, dels en generel, væsentlig styrkelse af den almindelige edb-anvendelse i retsvæsenet. Lovforslaget herom (edb i tinglysningen m.v.) er fremsat den 27. november 1991.

Hovedprincippet for den teknologiplanlægning, som tinglysningsprojektet indgår i, er, at edb bør tages i brug i enhver egnet funktion

inden for retsvæsenet, og at edb-arbejdspladser i løbet af en kort årrække bør tilvejebringes for alle medarbejdere.

Med gennemførelsen af dette omfattende teknologiprojekt vil der være sikret en væsentlig modernisering af sagsbehandlingen inden for retsvæsenet og samtidig skabt grundlag for et mere effektivt samarbejde med retsvæsenets brugere, herunder advokater, revisorer, realkreditinstitutter m.v.

Med hensyn til spørgsmålet om en øget økonomisk/administrativ dispositionsadgang for de enkelte retter er det Justitsministeriets opfattelse, at de enkelte embeder bør have en større adgang til at disponere over givne bevillinger, og der vil allerede fra den 1. januar 1992 ske en vis udvidelse af de enkelte embeders dispositionsadgang. I den ovennævnte konsulentrapport anbefales det i øvrigt, at der på længere sigt stiles mod, at de enkelte embeder tildeles rammebevillinger, alene med de begrænsninger, en overordnet styring nødvendiggør. En sådan øget dispositionsadgang anbefales iværksat i takt med, at de organisatoriske ændringer, som er omtalt i rapporten, gennemføres, jf. herom nedenfor.

Spørgsmålet om dommeres bibeskæftigelse har som nævnt været genstand for en undersøgelse, der har været forestået af retspræsidenterne. Det fremgår af undersøgelsesrapporten, at ca. 3,7 pct. af dommernes samlede arbejdstid har været anvendt til bibeskæftigelse inden for sædvanlig kontortid. Heraf er den helt overvejende del anvendt til varetagelsen af hverv, som efter lovgivningen forudsættes varetaget af dommere.

Undersøgelsen af dommeres bibeskæftigelse og konsulentrapporten er samtidig hermed sendt til Retsudvalget.

2. Domstolenes berammelsestider

Den gennemsnitlige berammelsestid for civile sager ved byretterne er for tiden omkring 2 måneder. For straffesager, hvor den tiltalte er varetægtsfængslet, er berammelsestiden 11-16 dage og i andre sager 1½-2 måneder.

Berammelsestiden ved Østre Landsret er i gennemsnit ca. 4½ måned i kriminelle sager og ca. 7 måneder i civile sager. I Vestre Landsret er berammelsestiden henholdsvis ca. 4 måneder og 16-18 måneder. Særligt for Vestre Landsret gælder, at de oplyste gennemsnitstal